

Storke er landet i Fanefjord

En mandag eftermiddag i sept. måned landede 4 storke på en mark i Vollerup, varsler det nye tider, måske flere børn til området, måske flere unge familier, er området blevet mere natur og dyrevenligt, ja, det er ikke godt at vide, men en sensation blev det og den kom i avisen.

Fanefjord med syv landsbyer: St. Damme, Tostenæs, Askeby, Lerbæk, Hårbølle, Vindebæk og Vollerup er det første man kommer til på Møn, når man kommer fra motorvejen fra Farø og over Bogødæmningen. I det fjerne ser man Fanefjord Kirke, der knejser i ensom majestæt ved Fanefjorden. Men inden man kommer dertil kommer man forbi Marie Gruppesvej, hvor den historiske færgekone Marie Grubbe sejlede folk fra Møn til Falster og fra området ved færgestedet er der i øvrigt også et gammelt batteri fra 1. verdenskrig.

Fanefjord Kirke er en stor toskibskirke fra 1200 tallet, prydet med mange kalkmalerier af Elmelundemesteren, nyrestaureret af Nationalmuseet for et par år siden, samtidig med at alt træværket fik en omgang tiltrængt maling. Det specielle ved kirken er også at tårnet vender modsat af andre tårne på landsbykirker. Fra kirken er der en flot udsigt ud over Fanefjorden, som er specielt udpeget af Natura 2000, til beskyttelse og sikring af området med både orkideer og et rigt fugleliv.

Mange myter og sagn findes i Fanefjord, bl.a. om Grøn Jæger, som hviler i Grønsalen, ved foden af kirken, en af de længste langdysser i Danmark, sammen med sin frue, Dronning Fane. Se i øvrigt på www.fanefjordsogn.dk under Sagn & Myter. Længere ud ad Fanefjord Kirkevej, findes en lille idyllisk havn ved Hårbølle, med røde lader og fiskerhytter, samt en havnekiosk. Lidt længere henne langs Hårbølle Strand er Vestmøn Camping og en nedgang til Hårbølle strand, nu med blåt flag.

Mange fortidsminder ses tydeligt i landskabet, storstensgrave, bronzealderhøje og jættestuer er drysset ud over markerne og i Fanefjord Skov. Bl.a. Klekkendehøjen, som er et besøg værd, en 5000 år gammel tvilling jættestue, for nylig i stand sat af Kulturstyrelsen, nu med lys i.

Fanefjord skov, ejet af en del af sognets beboere, med den skønne Fanefjord Skovpavillon, som bruges flittigt af Mønboerne til bl.a. private fester. En mindsten overfor pavillonen fortæller om driftige mænd der red til kongen, for at frikøbe sognet i 1769.

Grøn Jæger & Dronning Fane våger over deres område, passer på at intet ondt kommer til "landet", selv i denne tid, hvor meget har ændret sig, bliver navnene hængende: Møns Bank, Fanefjord, Møn Skole, Fanefjord, i forbindelse med Fanefjordhallen, nyrenoveret idrætshal, Fanefjord Bypark med en lille sø, bæk og kælkebakke til omegnens børn,

Dronning Fanes Børnehus, Fanefjord Grill, Fanefjord Dagli'Brugs, Fanefjordcentret - et ældrecenter, Frisørhuset, Damme Kro med god dansk mad og et Smykkemuseum, alt sammen inden for landsbyområdet St. Damme, Fanefjordgade, samt Askeby Auto - et Opel værksted i Askeby. Teaterskolen Fanefjord, en erhvervsrettet værkstedsskole for unge over 18 år med særlige behov, med plads til 27 elever fra hele landet, giver også liv i gadebilledet. I nærområdet findes en gammel saftstation, nu café & Brasseri med daglige menu tilbud i sommerperioden og udlejning til private fester. Længere ude i landskabet forbi Fanefjord Kirke, findes en gårdbutik i tæt på Grønsalen.

Der er mange gode tilbud til børnefamilier, hvor man kan vælge mellem flere dagplejere, den store børneinstitution, Dronning Fanes Børnehus, eller den nye Turmalin børnehave i Vollerup. På skolesiden er der også mange tilbud: Den lokale folkeskole fra 0. til og med 6. klasse, med fortsættelse fra 7. til 9. kl. på Stege afdelingen, Møn Friskole i Damsholte på Vestmøn, 0. til 9. kl. eller Bogø Kostskole for dagelever, 0. til 9. kl. og der er stærke kræfter i gang med tiltag til en Rudolf Steiner Skole i Vollerup.

De højeste punkter i Fanefjord, 41 meter over havets overflade, er Præstebjerg, den ældste hatformede bakke i Danmark, med et flot profil, der fortæller om flere istidsoverskridelser, er udlagt til rekreativt område, fristed for flora & fauna, og folk, samt en storslået udsigt over Vestmøn med omliggende øer og hav. Ca. en km. herfra er bronzealderhøjen, Spånbjerg, hvori der er fundet en meget sjælden ragekniv med to hestehoveder, der nu ligger på Nationalmuseet.

Mange gamle skole- og kirkestier er blevet bevaret og bliver brugt, bl.a. af skolebørn fra Fanefjordskolen, i den periode, hvor en frisk morgentur kan lade sig gøre.

Et rigt kulturliv findes også i sognet, bl.a. Scene1, som findes i Hårbøllehuset, der sørger for både musik, foredrag og caféliv. Og mange kunstnere har fundet vej til Fanefjord og bosat sig her, på grund af naturen og lyset: pilefletter, glaskunstner, keramikere, væver og forskellige gallerier, samt Galleri 44, der ligger i Askeby og har udstillinger af international karakter. Og et rigt foreningsliv findes også.

Der sker hele tiden nye tiltag, et af dem er Hårbølle Mejeri, som fremstiller kvalitets oste, der bl.a. sælges i Fanefjord Brugs og hos Nordisk Ost i Torvehallerne i København. Det nyeste tiltag i Fanefjord er Rudolf Steiner Børnehaven, Turmalin, som startede den 1. okt. med 14 børn i Vollerup, med udsigt til flere i løbet af året. Og det Gamle Plejehjem i Vollerup er blevet opdannet til Retreatcenter Møn, der er under udvikling.

1505 personer bor i Fanefjord Sogn og der er plads til flere, dejlige steder er til salg, tæt ved Fanefjord Skov og strand. Der er 12 km. til købstaden Stege, hvor rigt restaurations- & cafémiljø og et hyggeligt handelsliv findes. Tirsdagsmarkeder hvert år i juli måned trækker rigtig mange turister og interesserede til øen. Desuden er der 15 km. til motorvejen ved Farø. Alt i alt et sted der er værd at besøge og måske bosætte sig.

Tirsdag formiddag fløj de 4 storke videre til varmere himmelstrøg,
måske kommer de tilbage til foråret, hvem ved?

Oktober 2012
Jonna Kjær-Nielsen